DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

14. juni 2001 *

I sag C-230/00,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved H. van Lier, som befuldmægtiget, bistået af avocats M.H. van der Woude og T.E.M. Chellingsworth, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien ved A. Snoecx, som befuldmægtiget,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til artikel 9 i Rådets direktiv

* Processprog: nederlandsk.

— 75/442/EØF af 15. juli 1975 om affald (EFT L 194, s. 39), om ændret ved Rådets direktiv 91/156/EØF af 18. marts 1991 (EFT L 78, s. 32), artikel 3, 4, 5 og 7 i Rådets direktiv

— 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø (EFT L 129, s. 23), artikel 3, 4, 5, 7 og 10 i Rådets direktiv

— 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer (EFT L 20, s. 43), artikel 3, 4, 9 og 10 i Rådets direktiv

— 84/360/EØF af 28. juni 1984 om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg (EFT L 188, s. 20), artikel 2 og 8 i Rådets direktiv

— 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40) og

EF-traktatens artikel 189 (nu artikel 249 EF), idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for fuldt ud at gennemføre direktiv 75/442, 76/464, 80/68, 84/360 og 85/337,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann, og dommerne J.-P. Puissochet og J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer),

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 8. marts 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 9. juni 2000 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 226 EF anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til artikel 9 i Rådets direktiv

— 75/442/EØF af 15. juli 1975 om affald (EFT L 194, s. 39), som ændret ved Rådets direktiv 91/156/EØF af 18. marts 1991 (EFT L 78, s. 32), artikel 3, 4, 5 og 7 i Rådets direktiv

— 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø (EFT L 129, s. 23), artikel 3, 4, 5, 7 og 10 i Rådets direktiv

— 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer (EFT L 20, s. 43), artikel 3, 4, 9 og 10 i Rådets direktiv

— 84/360/EØF af 28. juni 1984 om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg (EFT L 188, s. 20), artikel 2 og 8 i Rådets direktiv

— 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40) og

EF-traktatens artikel 189 (nu artikel 249 EF), idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for fuldt ud at gennemføre direktiv 75/442, 76/464, 80/68, 84/360 og 85/337.

Relevante retsregler

2 Ifølge direktiv 75/442, 76/464, 80/68 og 84/360 skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i direktiverne omhandlede aktiviteter eller installationer forudsætter en forudgående tilladelse.

3 Det bestemmes i artikel 2 i direktiv 85/337, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at projekter, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse.

4 De belgiske gennemførelsesbestemmelser til direktiv 75/442, 76/464, 80/68, 84/360 og 85/337 foreskriver en pligt til at ansøge om en tilladelse. Imidlertid opstiller visse af bestemmelserne, bl.a. dem, som er indeholdt i regionen Flandern og regionen Valloniens respektive lovgivninger, regler om stiltiende meddelelse af tilladelser og om stiltiende afslag på ansøgninger om tilladelser.

5 Såfremt den kompetente myndighed således ikke i første instans træffer afgørelse vedrørende en ansøgning om tilladelse, betragtes ansøgningen som afslået. I anden instans anses ansøgningen derimod for imødekommet, såfremt den kompetente myndighed ikke har reageret inden for den fastsatte frist. Dette er grundtrækkene i den ordning, som er indeholdt i den flamske regerings bekendtgørelse af 6. februar 1991 (artikel 34-42 og artikel 49-55) om fastsættelse af ordningen for miljøgodkendelser (*Moniteur belge* af 26.6.1991, s. 14269) og i artikel 11 i Rådet for regionen Valloniens dekret af 27. juni 1996 om affald (*Moniteur belge* af 2.8.1996, s. 20685).

Den administrative procedure

6 Da Kommissionen var af den opfattelse, at Kongeriget Belgien ikke havde foretaget en korrekt gennemførelse af direktiv 75/442, 76/464, 80/68, 84/360 og 85/337, fremsendte den den 6. juli 1998 en åbningsskrivelse til denne medlemsstat, hvori den opfordrede den til at fremsætte sine bemærkninger i overensstemmelse med den i traktaten fastsatte procedure for traktatbrudssøgsmål.

7 Da skrivelsen forblev ubesvaret, fremsatte Kommissionen den 18. december 1998 en begrundet udtalelse over for Kongeriget Belgien.

8 Den 6. januar 1999 modtog Kommissionen en skrivelse fra de belgiske myndigheder, som var vedlagt en skrivelse af 8. december 1998 fra den flamske regering. I denne skrivelse fremsatte de flamske myndigheder de bemærkninger, som de var blevet opfordret til at fremsætte ved Kommissionens skrivelse af 6. juli 1998, idet de navnlig henviste til det begrænsede anvendelsesområde for reglen om stiltiende tilladelser og til det begrænsede antal stiltiende tilladelser, som var blevet givet. Den flamske regering tilføjede, at alle de kompetente myndigheder og alle rådgivende organer var godt bekendt med konsekvenserne af, at der ikke træffes afgørelse i en sag, og at de derfor altid drager omsorg for, at hver enkelt ansøgning om tilladelse behandles med omhu.

9 Den 15. marts 1999 modtog Kommissionen den flamske regerings svar på den begrundede udtalelse, som gentog den argumentation, som den havde fremført i skrivelsen af 8. december 1998. Den pågældende regering tilføjede dog, at en stiltiende tilladelse ikke er ensbetydende med en passiv behandling eller en forsømmelse fra den kompetente myndigheds side, idet hver ansøgning om tilladelse undergives en udførlig vurdering.

10 Da Kommissionen var af den opfattelse, at Kongeriget Belgien ikke havde truffet alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at efterkomme den begrundede udtalelse, besluttede den at anlægge nærværende sag.

Realiteten

11 Kommissionen har gjort gældende, at Domstolen allerede har fastslået, at en ordning med stiltiende tilladelser ikke er forenelig med kravene i direktiv 80/68 (dom af 28.2.1991, sag C-360/87, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 791, præmis 31). Denne retspraksis finder også anvendelse på de tilladelser, som er omhandlet i direktiv 75/442, 76/464, 84/360 og 85/337.

12 Ordningen med stiltiende tilladelser, som er beskrevet i nærværende doms præmis 5, er således ifølge Kommissionen uforenelig med bestemmelserne i disse direktiver.

13 Belgien bestrider ikke det påståede traktatbrud, men henholder sig i sit svarskrift til, at den flamske regering er i færd med at udarbejde et udkast til et dekret på området, og at den vallonske regering har vedtaget to foreløbige udkast til bekendtgørelser herom og truffet forskellige gennemførelsesforanstaltninger til dekretet af 11 marts 1999 om miljøgodkendelse (*Moniteur belge* af 8.6.1999, s. 21101).

14 I denne forbindelse bemærkes, at Domstolen for så vidt angår direktiv 80/68 har fastslået, at det heri bestemmes »at der efter enhver undersøgelse på grundlag af dennes resultater skal udstedes en udtrykkelig retsakt, enten et forbud eller en tilladelse« (dom af 28.2.1991, sag C-131/88, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 825, præmis 38).

15 Som det i øvrigt bemærkes i præmis 52 i dommen af 19. september 2000 (sag C-287/98, Linster m.fl., Sml. I, s. 6917), er hovedformålet med direktiv 85/337, »at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse«.

16 Det følger af denne retspraksis, at en stiltiende tilladelse ikke er forenelig med kravene i de direktiver, som er genstand for nærværende sag, da disse, enten som direktiv 75/442, 76/464, 80/68 og 84/360 indeholder en ordning med forudgående tilladelser, eller som direktiv 85/337 opstiller en godkendelsesprocedure forud for meddelelsen af en tilladelse. I henhold til hvert af disse direktiver påhviler det således de nationale myndigheder at foretage en konkret behandling af hver enkelt af de indgivne ansøgninger.

17 For så vidt angår de yderligere gennemførelsesforanstaltninger, som regionen Flandern og regionen Vallonien er i færd med at træffe, bemærkes, at det følger af traktatens artikel 189, stk. 3, at et direktiv med hensyn til det tilsigtede mål er bindende for enhver medlemsstat, som det rettes til. Det fremgår af fast retspraksis, at dette medfører en forpligtelse til at overholde de frister, der fastsættes i direktiverne (jf. bl.a. dom af 22.9.1976, sag 10/76, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 1359, præmis 11 og 12, og af 8.3.2001, sag C-176/00, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 2063, præmis 7).

18 Under disse omstændigheder må det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til artikel 9 i direktiv 75/442, artikel 3, 4, 5 og 7 i direktiv 76/464, artikel 3, 4, 5, 7 og 10 i direktiv 80/68, artikel 3, 4, 9 og 10 i direktiv 84/360 samt artikel 2 og 8 i direktiv 85/337, idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for fuldt ud at gennemføre direktiv 75/442, 76/464, 80/68, 84/360 og 85/337.

Sagens omkostninger

19 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Kongeriget Belgien tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Kongeriget Belgien har tabt sagen, bør det pålægges det at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

1) Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til artikel 9 i Rådets direktiv

— 75/442/EØF af 15. juli 1975 om affald, som ændret ved Rådets direktiv 91/156/EØF af 18. marts 1991, artikel 3, 4, 5 og 7 i Rådets direktiv

— 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø, artikel 3, 4, 5, 7 og 10 i Rådets direktiv

— 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer, artikel 3, 4, 9 og 10 i Rådets direktiv

— 84/360/EØF af 28. juni 1984 om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg og artikel 2 og 8 i Rådets direktiv

— 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet,

idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for fuldt ud at gennemføre direktiv 75/442, 76/464, 80/68, 84/360 og 85/337.

2) Kongeriget Belgien betaler sagens omkostninger.

Gulmann Puissochet Cunha Rodrigues

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. juni 2001.

R. Grass

Justitssekretær

C. Gulmann

Formand for Tredje Afdeling